

ΔΥΣΕΦΑΡΜΟΣΤΑ τα μέτρα που προβλέπει το νέο πλαίσιο για τα ΑΕΙ * Αμνηχανία στους πρυτάνεις * Στη Σύνοδο των Πρυτάνεων τα προβλήματα

Οι «αιώνιοι φοιτητές» αποκαλύπτουν τη σύγχυση

Της ΑΝΝΑΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΚΗ

Μπορεί ο νόμος για την Ανώτατη Εκπαίδευση να αποτελεί, τουλάχιστον κατά φιλοδοξία της κυβέρνησης, το νέο πλαίσιο λειτουργίας των πανεπιστημίων της χώρας, ωστόσο, άμα τη ενάρξει του ακαδημαϊκού έτους, αναδείχτηκαν μέτρα δυσεφάρμοστα, Ιδρύματα πολλών ταχυτήτων και αρκετή σύγχυση.

Οι λεγόμενοι «αιώνιοι» φοιτητές ή «λιμνάζοντες» ή έχοντες «υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης» αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα, το οποίο, μάλιστα, συγκεντρώνει όλες τις προαναφερθείσες αδυναμίες. Κι αν οι περισσότερες διοικήσεις καθισχυάζουν τονίζοντας πως δεν θα βιαστούν να διαγράψουν μέλη της κοινότητάς τους, η ασάφεια σε όλες τις υπόλοιπες παραμέτρους του ζητήματος (προθεσμίες, πιθανότητα μη εντοπισμού των φοιτητών κ.ά.) συνιστά τον κοινό παρανομαστή, ο οποίος και θα αναδειχθεί στην ερχόμενη Σύνοδο των Πρυτάνεων (αρχές Νοεμβρίου).

Οι «αιώνιοι» φοιτητές

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ	«ΑΙΩΝΙΟΙ»
Αθηνών	Περίπου 110.000	Περίπου 30.000
ΑΠΘ	Πάνω από 100.000	Εκτιμάται αριθμός ανάλογος του Πανεπιστημίου Αθηνών
ΕΜΠ	13.000	Περίπου 2.000
Πάντειο	12.000-13.000	Εκτιμάται μεγάλος αριθμός
Πάτρας	22.000	Εκτιμάται μικρός αριθμός
Ιωαννίνων	14.500	Περίπου 160
Πειραιώς	20.000	Περίπου 8.000
Δημοκρίτειο	20.000	Εκτιμάται μικρός αριθμός
Κρήτης	10.000	Περίπου 2.000
Πολυτεχνείο Κρήτης	2.500	600
Γεωπονικό Αθηνών	3.300	Περίπου 150
Χαροκόπειο	1.000	46
Θεσσαλίας	6.500	200
Ιόνιο	2.000	Εκτιμάται μικρός αριθμός

* Στοιχεία βάσει των εκτιμήσεων των διοικήσεων των Ιδρυμάτων. Δεν έχει ξεκινήσει ακόμα η καταγραφή των δεδομένων σε όλα τα Ιδρύματα.

Μέχρι τότε μόνο βέβαια χαρακτηριστικά της διαμορφούμενης κατάστασης θα είναι:

-Η αμνηχανία για τους όρους και το πλαίσιο εφαρμογής του μέτρου.

-Το κενό ερμηνείας και η ανάγκη διευκρινίσεων από το υπουργείο Παιδείας ως προς τα κριτήρια διαγραφής εκείνων των «αιωνίων» που δεν θα καταφέρουν να εντοπίσουν τα ΑΕΙ -τα οποία έχουν επιβαρυνθεί με την ευθύνη της σχετικής επικοινωνίας, και δη εγγράφως.

-Η εξέλιξη πολλών ταχυτήτων πέρα των δύο βασικών που υπαγορεύονται από τα «μικρά»

(σε ηλικία, μέγεθος και αριθμό φοιτητών) και «μεγάλα» πανεπιστήμια. Τα μεν μπορούν να προωθήσουν τις σχετικές διαδικασίες πιο γρήγορα από τα δεύτερα, τα οποία επιπλέον δεν υιοθετούν ενιαίο τρόπο αντιμετώπισης του θέματος.

-Η αδυναμία προσδιορισμού χρονοδιαγραμμάτων για την ισχύ του μέτρου.

«Δεν είναι άμεσης προτεραιότητας το ζήτημα της ανώτατης διάρκειας φοίτησης», τονίζουν σχεδόν όλοι οι εκπρόσωποι των διοικήσεων των πανεπιστημίων. Είναι, όμως, άμεσης εφαρμογής, καθώς δεν συνδέεται με προαπαιτούμενες διαδικασίες -υπουργική απόφαση ή προεδρικό διάταγμα- προκειμένου να δρομολογηθεί. Το ίδιο ισχύει και για άλλα μέτρα, όπως η εκλογή και η εξέλιξη μελών ΔΕΠ, ρύθμιση ξεκάθαρα επιβαρυντική, ειδικά για τα μεγάλα Ιδρύματα, τα οποία καλούνται να πληρώσουν πολύ ακριβά τη συγκρότηση των εκλεκτορικών σωμάτων (έξοδα μετακίνησης των κριτών από άλλα ΑΕΙ ημεδαπής ή αλλοδαπής, η παρουσία των οποίων είναι απαραίτητη) στα πολυάριθμα τμήματά τους.

Με άλλα λόγια, η ατζέντα της Συνόδου των πρυτάνεων έχει ήδη διαμορφωθεί, αν και, όπως επισημαίνουν οι ίδιοι οι πρυτάνεις, στην κορυφή θα βρίσκονται τα πλέον επείγοντα θέματα, ήτοι το προωθούμενο σχέδιο νόμου για την έρευνα, στο οποίο αντιτίθεται καθολικά όλη η πανεπιστημιακή κοινότητα, και το επικείμενο σχέδιο νόμου για τα μεταπτυχιακά. Επειδή, όμως, η υπόθεση «αιώνιοι φοιτητές» ήδη απασχολεί τμήματα και γραμματείες κι επειδή ήδη έχουν αναδειχθεί διαφορετικές «πολιτικές» αντιμετώπισης του φαινομένου, οι σχετικοί κραδασμοί αναμένονται πολύ πιο σύντομα απ' όσο υπολόγιζαν.

Γρήγορα οι διοικήσεις θα έρθουν αντιμέτωπες με τις βασικές αδυναμίες του νέου πλαισίου:

-Δεν προβλέπεται λύση για την αντιμετώπιση αναποτελεσματικότητας του μοναδικού οριζόμενου τρόπου επικοινωνίας, που είναι ο δι' αλληλογραφίας. Ηδη άρχισαν να καταγράφονται οι πρώτες ανεπίδοτες επιστολές.

-Δεν υπάρχει ρητή διάταξη για τις συνέπειες μη εντοπισμού αυτών των φοιτητών, και κυρίως για τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις λήψης απόφασης για τη διαγραφή ή μη αυτών.

Εξ ου και η παρούσα συγκεχυμένη κατάσταση:

-Σε άλλα Ιδρύματα έχει ξεκινήσει η καταγραφή των «αιωνίων», σε άλλα δεν έχουν καν συνεδριάσει τα αρμόδια ακαδημαϊκά όργανα, ενώ υπάρχουν ορισμένα που έχουν προχωρήσει στη δεύτερη φάση εφαρμογής του νόμου, δηλαδή στην αποστολή επιστολών προς ενδιαφερομένους.

-Ορισμένα Ιδρύματα έχουν αποφασίσει πώς θα υποδεχθούν τις επιστολές που θα επιστραφούν, τα περισσότερα, όμως, όχι.

-Κάποια προτίθενται να αποδώσουν στο μη εντοπισμό των ενδιαφερομένων ισχύ κριτηρίου διαγραφής. Αντιθέτως, πολλά είναι αυτά που θεωρούν πως το πνεύμα του νόμου έχει αντίθετη ερμηνεία, βάσει της οποίας η διαγραφή δεν γίνεται αυτοδίκαια.

-Τα ΑΕΙ τα «μικρά» σε ηλικία, μέγεθος και συνεπώς αριθμό φοιτητών εκτιμούν πως εύκολα θα επικοινωνήσουν με τους πέραν του ανώτατου ορίου διάρκειας σπουδών (2ν+5) εγγεγραμμένους φοιτητές τους. Τα μεγάλα όμως και αρχαιότερα πανεπιστήμια της χώρας, όπως το Πανεπιστήμιο Αθηνών ή το Αριστοτέλειο, θεωρούν έως και αδύνατο να εντοπίσουν τις χιλιάδες νέων που έχουν εγκαταλείψει τις σπουδές τους εδώ και πολλά χρόνια.

-Τα μικρά -κυρίως περιφερειακά- ΑΕΙ, μόλις ολοκληρώσουν τη σχετική επικοινωνία, δηλώνουν έτοιμα να ορίσουν προθεσμίες, ενώ τα μεγαλύτερα δεν σκέφτονται να ορίσουν χρονοδιαγράμματα πριν ξεκαθαριστεί το ζήτημα.

Παρ' όλα αυτά, υπάρχει κοινή συνισταμένη:

-Η αναγνώριση της ασάφειας και του ανοιχτού περιθωρίου ερμηνείας των συνεπειών της αναποτελεσματικής επικοινωνίας (είτε άκαρπης είτε με καθυστέρηση) με τους «αιωνίους».

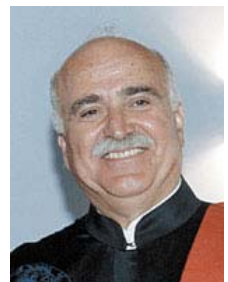
-Η συμφωνία πως χρειάζονται περαιτέρω διευκρινίσεις και σχετική πρωτοβουλία από το ίδιο το ΥΠΕΠΘ σχετικά με το ζήτημα αυτό, καθώς θα απαλλάξει τα Ιδρύματα και από την ευθύνη της ερμηνείας του νόμου και της λήψης των σχετικών αποφάσεων.

Για «κατανόηση» μιλούν οι πρυτάνεις, που δεν «βλέπουν» ενιαία αντιμετώπιση

«Κατανόηση», «ευαισθησία», «λογική» είναι οι λέξεις που χρησιμοποιούν οι πρυτάνεις προκειμένου να καθησυχάσουν για την εφαρμογή του μέτρου περιορισμού των «αιωνίων», το οποίο ωστόσο τους προκαλεί σύγχυση, αμηχανία και αδυναμία ενιαίας αντιμετώπισης.

Γιάννης Παλλήκαρης
πρύτανης Πανεπιστημίου Κρήτης
«Ανάγκη νέων συζητήσεων»

«Δεν έχει τεθεί σε συζήτηση σε επίπεδο οργάνων. Ωστόσο, ξεκινά από τα τμήματα η καταγραφή. Τέλος Οκτωβρίου θα έχουμε εικόνα στατιστικά. Αν δεν τους βρούμε, θα συμβουλευτούμε τους νομικούς μας συμβούλους. Το ζήτημα θα πρέπει να τεθεί στην επόμενη Σύνοδο. Πάντως, πρέπει να ξεκινήσει ένας δεύτερος κύκλος συζητήσεων με το ΥΠΕΠΘ. Όχι για να καταργηθεί ο νόμος, αλλά να βρεθούν δυνατότητες ώστε να γίνει εφαρμόσιμος».

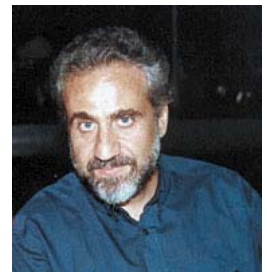
Αναστάσιος Μάνθος
πρύτανης ΑΠΘ
«Όχι αυτοδικαίως διαγραφή»

«Μέτρηση στατιστική δεν κάναμε. Δεν υπήρχε χρόνος. Πάντως, διαγραφή χωρίς τη συναίνεση του ίδιου του φοιτητή δεν θα γίνεται. Πρέπει καταρχήν να ειδοποιηθεί. Βέβαια, αυτό είναι πολύ δύσκολο καθώς μιλάμε για χιλιάδες ανθρώπους. Όμως, αν δεν βρεθούν δεν θα προχωρήσουμε στη διαγραφή τους. Αλλωστε, νομίζω ότι αυτό είναι και το πνεύμα του νόμου. Δεν θεωρεί ότι γίνεται αυτοδίκαια. Δεν ορίζουμε προθεσμία. Δεν μπορούμε αν δεν είναι ελεγχόμενο το αποτέλεσμα. Θα ρωτήσουμε και τους δικούς μας νομικούς. Πάντως, θα πρέπει να δοθούν περαιτέρω διευκρινίσεις από το ΥΠΕΠΘ, διότι το περιθώριο ερμηνείας είναι μεγάλο».

Σταύρος Κουμπιάς
πρύτανης Πανεπιστημίου Πάτρας
«Αντιμετώπιση με ευαισθησία»

«Τις επόμενες ημέρες θα αρχίσει η καταγραφή. Εκτιμάμε ότι θα είναι μικρός ο αριθμός των αιωνίων. Αν δεν βρούμε κάποιους, θα δούμε τι θα κάνουμε. Ωστόσο, επειδή είναι ζήτημα που αφορά ανθρώπους, σπουδές, θα αντιμετωπιστεί με ευαισθησία».

Χρίστος Κίττας
πρύτανης Πανεπιστημίου Αθηνών
«Διαγραφές μόνο με συναίνεση»

«Σε μας τα αντικειμενικά προβλήματα είναι πολλά. Αυτή τη στιγμή προσπαθούμε να καταγράψουμε τους αιωνίους. Δεν είναι εύκολο. Ακόμη πιο δύσκολο και ιδιαιτέρως κοστοβόρο είναι να ειδοποιήσουμε χιλιάδες ανθρώπους αλλά κι αν το κάνουμε, ποιος θα μας πει τι γίνεται στην περίπτωση που δεν τους βρούμε; Οι δικοί μας νομικοί σύμβουλοι τονίζουν ότι χωρίς τη συναίνεση των ίδιων των φοιτητών δεν έχουμε το δικαίωμα να προχωρήσουμε σε διαγραφή. Εχουμε εγγεγραμμένους από το 1945. Χρειάζεται εξειδίκευση. Δεν είναι όλα τα ιδρύματα ίδια. Εχουμε ζητήσει και θα ξαναζητήσουμε διευκρινίσεις από το ΥΠΕΠΘ, από το οποίο περιμένουμε να κάνει πράξη αυτό που είπε για ευρύτερη συναίνεση και συζήτηση. Προς Θεού, μην ξανανοίξει νέο μέτωπο. Θα είναι εθνικό έγκλημα».

Σωτήρης Καρβούνης
πρύτανης Πανεπιστημίου Πειραιώς
«Δεν υπάρχει εύκολη λύση»

«Καταγράφουμε και ετοιμαζόμαστε να στείλουμε τις επιστολές. Οχι με χαρά, καθώς θα επιβαρυνθούμε οικονομικά σε μεγάλο βαθμό. Οσο για τις ανεπίδοτες επιστολές, θα αποτελέσουν πρόβλημα. Τη Δευτέρα προγραμματίζουμε σχετική σύσκεψη αλλά θα συζητηθεί και στη Σύνοδο. Είναι σαφές πάντως πως δεν μπορούμε να προχωρήσουμε συνοπτικά σε διαγραφές χιλιάδων φοιτητών. Σε ιδρύματα όπως το δικό μας, όπου υπάρχει αρκετά μεγάλος αριθμός αιωνίων, δεν είναι εύκολο».

Κωνσταντίνος Σιμόπουλος
πρύτανης Δημοκριτείου

«Αναζητούμε κοινή πλατφόρμα»

«Δεν έχουμε ξεκινήσει τίποτα. Έχουμε σύσκεψη προέδρων τμημάτων την επόμενη εβδομάδα. Τον Οκτώβριο θα συζητηθεί στη Σύγκλητο. Δεν έχουμε θέσει χρονοδιαγράμματα. Πρέπει να συζητηθεί και στη Σύνοδο των Πρυτάνεων και να επιδιωχθεί η ύπαρξη κοινής πλατφόρμας».

Ανδρέας Κυριακούσης
πρύτανης Χαροκοπείου Πανεπιστημίου

«Μικρό σε μας το πρόβλημα»

«Έχουμε στείλει ήδη επιστολές σε όσους εμφανίζουν διάρκεια σπουδών πάνω από 8 έτη. Είναι ελάχιστοι. Αν κάποιος δεν απαντήσει, θα το συζητήσουμε με τους νομικούς συμβούλους».

Δημήτρης Τσουγκαράκης
πρύτανης Ιονίου Πανεπιστημίου
«Αντιμετώπιση κατά περίπτωση»

«Έχει δοθεί εντολή στις γραμματείες για καταγραφή και ακολούθως επικοινωνία με τους λίγους, ωστόσο, δικούς μας αιώνιους φοιτητές. Αυτή τη στιγμή δεν έχουν οριστεί ημερομηνίες επικοινωνίας ή εγγραφών. Θα δείξουμε κατανόηση. Θα το αντιμετωπίσουμε κατά περίπτωση».

Παναγιώτης Τσίρης
πρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου
«Οχι αυστηρή πολιτική»

«Σύντομα θα ξεκινήσουμε την καταγραφή. Ωστόσο, θα είναι πολύ δύσκολο. Θα πρέπει να ανατρέξουμε σε αρχεία αρκετά παλιά, καθώς το Ίδρυμα ξεκίνησε ως Πάντειος Σχολή πριν από πολλά χρόνια. Θα πρέπει να ερευνήσουμε και αυτά τα μητρώα. Εξ ου και οι εκτιμήσεις μας για αρκετά μεγάλο αριθμό αιωνίων. Πάντως, δεν θα ακολουθηθεί αυστηρή πολιτική. Θα περιμένουμε όμως οδηγίες διευκρινιστικές από το υπουργείο Παιδείας, προκειμένου να αντιμετωπίσουμε καταστάσεις (όπως δυσκολία στην επικοινωνία) οι οποίες δεν προβλέπονται από το νόμο».

Ιωάννης Γεροθανάσης
πρύτανης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
«Σε μια πενταετία βλέπουμε»

«Δεν είναι ούτε επείγον ούτε σημαντικό ζήτημα. Θα μας απασχολήσει σε μια πενταετία. Βεβαίως, λόγω εφαρμογής του νόμου, θα ζητήσουμε καταγραφή και μάλιστα σύντομα, σε επιτελικό επίπεδο. Θα ζητηθεί από τα τμήματα να ενημερώσουν τους λιμνάζοντες φοιτητές. Δεν θα είναι εύκολη η επικοινωνία, αλλά δεν θα ακολουθήσουμε την τακτική διαγραφής αν δεν τους βρούμε. Θα συζητηθεί. Υπάρχουν πολλά περιθώρια ερμηνείας».

Κωνσταντίνος Μουτζούρης
πρύτανης ΕΜΠ
«Χρειάζονται διευκρινίσεις»

«Βρισκόμαστε σε διαδικασία καταγραφής. Πριν από το τέλος του μήνα θα έχουμε καταλήξει στα αριθμητικά δεδομένα. Θα τους εγγράψουμε και θα τους βοηθήσουμε (με συμβούλους καθηγητές) ώστε να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους. Αν δεν τους βρούμε, θα συνεχίσουμε. Δεν έχουμε προηγούμενη εμπειρία. Θα πρέπει να δοθούν διευκρινίσεις από το ΥΠΕΠΘ. Στη βάση, όμως, της συνεργασίας με τα ιδρύματα και με στοργή προς τους φοιτητές».

Κωνσταντίνος Μπαγιάτης
πρύτανης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
«Υπάρχει νομικό κενό»

«Έχουμε ήδη στείλει επιστολές. Οι περισσότεροι είναι αλλοδαποί (κυρίως Αφρικανοί) και θα έχουμε πρόβλημα επικοινωνίας. Οι Έλληνες είναι λίγοι. Συνολικά, πάντως, πρόκειται για μικρό αριθμό. Η πιθανότητα προβληματικής επικοινωνίας θα πρέπει να συζητηθεί στα ακαδημαϊκά όργανα. Υπάρχει νομικό κενό».